

Varesave (khajekh) manuša šaj te trubul len majbut vaksine

Varesaven (khajekhen) manušen si **len o potencijalo te dukhchirden andar seriozno nasvalipe** andar e infekcije thaj trubul te avel lenge dindo majbut vaksine te dumoden (žutisaren, pomožinen) lenge te garaven len. Kadava tholandre manuša kon train (žividen) xronikane nasvalimasa savo thol efekto pe lenge importantne organura aj lengi imunaki sistema.

Xepatit A E vaksina trubul te kerdol pe manušenge kon si ando baro risiko katar o xepatit A, andrethode i kadala kon si nasvale kale bukhestar (kalindžestar) thaj familije kajte ekh kazuso sas reportuime.

Xepatit B Majbutni xepatit B vaksina si lavni (thaneste thodi) ašal manuša kon si nasvale kale bukhestar (kalindžestar) aj kadala kas si len baro šanso te astaren infekcija (primerno bebetura kon si bijande romnjandar kas si len xepatit B aj manuša kas si len partnero aj familijako kotorsivno/ membro kas si les e infekcija). Puš kire GP klinika (personalno doktores) te tu aj kiro bebe trubul te keren tumenge xepatit B vaksina.

Tuberkuloza (TB) e vaksina andar e tuberkuloza trubul te kerdol pe čhavenge thaj bare ženenge ande rajonura ande save si uče nivelura vaš o TB. Manuša kas si len pašutne žene tuberkulozasa i len trubul len e tuberkolazaki vaksina.

Ašal informacija pe akanutni NHSE registracija (e Avutni Medikani Samadimaski Politika thaj o Informacijako Godidipe) thaj o BMA-sko principno godidipe vaš e migrantske sastimaske trubumata kamas tutar te žas ka: <https://bit.ly/2hv37zc>

**I have a right to register
and receive treatment from
a GP practice**

San tu aj varekon (khajekh) kaske tu les sama (griza) nasvale?

Ker telefono ka NHS 111 te tu trubul tut sigjarno medikano dumodipe (žutipe, pomožipe) aj godidipe ama naj trajodaravdimaski situacija. Tu šaj rodes i o NHS 111 te tu naj san siguro savo NHS serviso trubul tut.

Mang kire thanutne (lokalnone) Drabdavnestar (Aptekarestar) godidipe – kiro drabdavno šaj del tut godidipe pe but komonalne ciknore nasvalimata, primerno sar e dijarija, cikne infekcije, šereski dukh, dromžamasko godidipe aj loli dukhavdi kor.

Ker tuke čas pašal kiro GP (doktoro) te tu seres tut bilače thaj naj ni trubul tut sigjarno medikano dumodipe (žutipe, pomožipe).

Ža ka sigjarno medikano dumodimasko (žutimasko, pomožimasko) centro, cikne dukhavimasi khukhin aj sigjarno samadimasko centro te si tut cikno dukhavipe (phar, xutavipe aj ekzema) thaj šaj ašugjares žikana kire GP-oski klinika putrel.

Ker telefono ka 999 te varekon (khajekh) si seriozno nasvalo aj dukhavdo thaj lengo trajo (životo) si ando risiko.

Ekh khukhin vaš sigjarno medikano dumodipe (žutipe, pomožipe) (žangli i sar sigjarni aj incidentoski khukhin) kerel buki e čacune trajodaravdimaske incidentonenca. E manuša si dikhlinde thaj sastarde ando akordo lenge trubumasa.

UK Health
Security
Agency

© Crown Copyright 2022 MG235589RA 1P DEC 2019 (APS)
UK Health Security Agency gateway number: 2021245 Romani

UK Health
Security
Agency

Meškipe ando Kidindo Thagaripe (UK):

Av informirime (aktualno) vaš kire vaksine

E vaksine si em e siguro čhan te garaves tut thaj kire familija katar seriozne infekcije – von dumoden (žutisaren, pomožinen) tut te aves sasto

Ande Anglija, maj but katar e vaksine si dinde bilovengo ando o NHS. E vaksine šaj garaven tut ande sasto kiro trajo (životo). Te garavdindol pe e čhaven sogodi maj sigo šaj but vaksine si dinde bebetonenge thaj xurde čhavenge majanglal von te astaren e škola. Sa e vaksine si gadiki but linde ande Anglija, kaj von naj zorime (obligime) te kerdon pe.

E vaksine principno si dinde katar e klinikake asistentura ande kiri GP klinika. Klinikane asistentura si specialno trenirime te den godi thaj te keren vaksine. E medikani asistenta ka gogjavereste dikhel e medikani istorija ama, žikana tu thaj kiro čhavo san saste, ekh doktorosko dikhipe ni trubul te kerdol pe.

Majbare čhavenge si lenge dindo varesave (khajekh) vaksine ande škola. Vaksine bare ženenge principno si dinde ande kiri GP klinika aj drabdavim (apteka).

Te naj san siguro te tu aj kiro čhavo kerde tumenge sa e rekomendime vaksine ande Anglija – ker kontakto kire GP klinikasa. Nisar naj but rakinalo (kasno, terziju) te keres tuke e rekomendime vaksine ande Anglija.

Registracija ande ekh GP klinika

Sakoekh ande Anglija šaj registriril pe ande ekh GP klinika thaj te dikhel pe doktorosa po primarno samadipe aj medikane asistentasa BILOVENG. Tu ni trubul te sikaves sikhdi (dovodo) vaš identitetu aj vaš imigracijako statuso te šaj registriris tut ande ekh GP klinika.

Kadava si validno te tu san ekh azilanto, politikano našlino, bikheralo paciento aj ekh avrjalthemisko vizitoro, bidorjako te san legalno aj bilegalno (čoraleste) ando o them.

Tu trubul te registriris tut date te tu san sasto thaj lače. Tu nisar ni žanes kana šaj trubul tut sastimasko samadipe (griza) thaj e klinika šaj del tut preventivne servisura te inkjaren tut sasto.

Te trubul tut ekh šaperono (šofero) aj ekh boldavno (dolmači, tradutoro, interpreto), puš andar kiri GP klinika.

Sako ekh ande Anglija trubul te registril pe pašal ekh GP. Tu šaj dikhes tut lenca bilovengo thaj tut ni trubul tut adresosko dovodo (sikhdi)

Tu šaj arakhes informacija sar te registriris tut ekhe GP-osa ando o buletino thaj ka www.nhs.uk/using-the-nhs/nhs-services/gps/how-to-register-with-a-gp-practice

Tut šaj ka trubul te pokines vaš varesavo (khajekh) NHS sastaravi, ama regularne vaksine si bilovale.

So te keres te si tut problemura te des andre ando sastimasko samadipe?

Te tut važe (inke) si tut problemura ker telefono ka 111.

Verver thema (phuvja) den verver vaksine

Mišto si te keres konsultacija kire GP klinikasa thaj te keres siguro kaj tut sas tut sa e vaksine save ame das bilovengo kate and Anglija. Naj importa soske tu ni kerdan len tuke, importa si te keres len tuke thaj te aves garavdo.

Varesave (khajekh) infekcije šaj aven maj komonalne ande aver thema, ta kadaleske si importante te kosultiris tut te tut trubul tut maj but vaksine majanlal te žas dromeste avrjal o them te dikhes tut familijasa thaj amalenca – varesave (khajekh) vaksine trubul te pokindon pe ando NHS.

Kana thaj save vaksine si dinde regularno ande Anglija.

Vaksine si dinde nevejande bebetonenge, terne čhavenge, majbare čhavenge, khamne (phare) žuvjange thaj phurane manušenge. Tu šaj arakhes majbut vaš e vaksinengo programo kate www.nhs.uk/conditions/vaccinations. Te tu ni kerdan sisave katar e vaksine andar o programo ando Kidindo Thagaripe (UK), tut šaj ka trubul tut garavi, i ande phurane berša. Puš kire GP aj medikane asistenta te tut trubul tut palemdindi doza.

Bebetonen thaj majcikne čhaven trubul len vaksine te garaven len katar ciknjarimaske infekcije andrethode cikni čhel, parotit, bari čhel (rubeola), rotavirus, difterija, xarano xas, meningit, poliomielit, tetanus, xepatit B, tuberkuloza thaj aver.

Anglaškolake čhaven trubul len palemdinde vaksine vaš varesave (khajekh) katar e nasvalimata ramosarde (skirime, pišime) upre. Kadava dumodel (žutisarel, pomožinel) te garavdindol pe e čhaven majlače thaj majlungo vrjama. Bazisno školake čhaven si lenge dindo gripake vaksine sako berša.

Majbare čhave trubul te len aver palemdindi vaksina andar varesave (khajekh) katar kadala infekcije, andrethode meningit, te del len majlungo trajno garavi ando barjaripe (kana si bare ande berša). Lenge si lenge dindo e HPV vaksina savi šaj prevantiril katar varesave (khajekh) oftike (kancerura).

Te kames te avel tut bebe atoska tu trubul te dikhes te si tuke kerde sa e vaksine – specialno duj doze katar cikni čhel, parotit, bari čhel (rubeola) vaksine – majanglal te khamnjos (aves phari).

Te san tu khamni tut trubul tut vaksine te garaven tut thaj kire bebe katar xaresko xas thaj gripa. Tuke trubul te kerdol pe tuke ratesko testo ašal infekcije sar o xepatit B savo šaj nakhel katar e dej po čhavo. Varesave (khajekh) bebetonen šaj trubul len ekh majbutni xepatit B vaksina kana bijandon.

Avere manušen trubul len vaksine te garaven pe mamujal gripa, pneumonija thaj xerpes.

Vaker (de duma) kire GP-sa aj medikane asistentasa te dikhel te tut aj kire čhaves trubul tumen sisave regularne aj majbutne vaksine.